

Raadsvoorstel

Onderwerp: Beleidskader Statushouders
Datum: 02 maart 2022
Agendapunt: 8
Behandeling: Besluitvormend
Portefeuille-
houder(s): Wethouder M. de Visser
Steller: Kim van Es-Flart, k.vanes@hethogeland.nl
Zaaknummer: Z.HHL.052193

1. Samenvatting

Gemeente Het Hogeland stelt nieuw beleid vast met betrekking tot de dienstverlening aan statushouders (asielzoekers met een verblijfsvergunning). De reden hiervoor is de nieuwe Wet inburgering die vanaf 1 januari 2022 van kracht is. Statushouders worden hierdoor intensief begeleid bij inburgering en participatie in Het Hogeland.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

De Raad wordt gevraagd om:

- het beleidskader 'Statushouders in Het Hogeland' voor de periode van 2022 tot en met 2025 vast te stellen

3. Inleiding

3.1 Aanleiding

Vanaf 1 januari 2022 is de nieuwe Wet inburgering van kracht. Het huidige beleidskader Plan Participatie en Integratie is dan afgelopen. Dat vraagt om nieuw beleid over de dienstverlening aan statushouders (asielzoekers met een verblijfsvergunning) in het Hogeland. Het Rijk legt gemeenten halfjaarlijks een taakstelling op voor de huisvesting van statushouders. Na huisvesting in Het Hogeland willen we dat statushouders hun leven zo snel mogelijk kunnen opbouwen en kunnen inburgeren en participeren in onze gemeente. Daarvoor is dit beleidskader opgesteld.

Het beleidskader beschrijft de dienstverlening aan statushouders vanaf 1 januari 2022. Deze dienstverlening wijzigt vanwege de nieuwe Wet Inburgering. Het beleidskader is geldig voor alle statushouders in Het Hogeland, zowel voor statushouders die onder de nieuwe Wet inburgering vallen als voor statushouders die al langer in het Hogeland zijn en die nog onder de oude wet vallen. Het beleidskader beschrijft naast de aanpak en de doelgroep ook de gemeentelijke ambities, de randvoorwaarden en het financieel kader.

3.2 Bevoegdheid raad

De Raad is bevoegd nieuw beleid vast te stellen.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Met het beleidskader wordt voldaan aan de eisen van de Wet Inburgering 2021.

3.4 Historische context

Tot nu toe gold het beleid 'Plan Participatie en Integratie Statushouders' in Het Hogeland. Het nieuwe beleidskader beschrijft geen volledig nieuwe werkwijze. Met veel aspecten die in

het nieuwe stelsel verplicht zijn geworden, heeft de gemeente al ervaring opgedaan. Dit gaat bijvoorbeeld om een brede intake, persoonlijk plan en gelijktijdig inburgeren en participeren. Het grootste verschil tussen het oude beleid en het nieuwe stelsel is dat de gemeente nu ook verantwoordelijk is geworden voor het aanbod van inburgeringstrajecten. Dit naast het feit dat de begeleiding van statushouders in het nieuwe stelsel nog intensiever wordt. Ook het financieel ontzorgen is nieuw.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Met de vaststelling van het beleidskader wordt voldaan aan de eisen die de nieuwe Wet inburgering stelt aan de dienstverlening aan statushouders. Zij worden daarmee intensiever begeleid dan binnen het huidige stelsel.

De basis van het nieuwe stelsel is:

- Een doorlopende lijn staat centraal, waarbij de start met taal vanaf dag 1 in het asielzoekerscentrum (AZC) is.
- Gemeenten krijgen een belangrijke sleutelpositie als regievoerder en zijn verantwoordelijk voor: het afnemen van de brede intake, het opstellen van een Plan Inburgering en Participatie (PIP) en de maatschappelijke begeleiding.
- Statushouders worden de eerste 6 maanden verplicht financieel ontzorgd door de gemeente, waarbij de vaste lasten worden doorbetaald.
- Gemeenten kopen het cursusaanbod voor inburgeringsplichtigen in. Er zijn daarbij 3 leerroutes: B1-route, Onderwijsroute en Zelfredzaamheidsroute (Z-route). De inburgeringsplichtige blijft zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de inburgeringsplicht. Het beleidsdoel is dat inburgeringsplichtigen het voor hen hoogst haalbare taalniveau (het liefst B1) bereiken. Daarnaast dienen ze vanaf de start van het inburgeringstraject kennis op te doen over de Nederlandse maatschappij en de arbeidsmarkt, in combinatie met gerichte inspanningen op participeren naar vermogen.

Werkplein Ability (Team Statushouders) speelt net als onder het oude beleid ook in het nieuwe stelsel een erg belangrijke rol. Zij krijgen de regierol om statushouders te begeleiden naar participatie en integratie.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

De snelste weg voor statushouders om mee te doen in de maatschappij is het leren van de Nederlandse taal en het vinden van een betaalde baan. Om dat te bereiken verandert het Rijk het inburgeringsbeleid met de komst van de Wet Inburgering, zodat statushouders de kans krijgen een goede start te maken in Nederland.

De regie op de uitvoering van het nieuwe inburgeringsstelsel ligt bij de gemeenten, zodat inburgering kan worden gepositioneerd als onderdeel van het brede sociaal domein. Het nieuwe inburgeringsstelsel heeft als maatschappelijk doel dat alle statushouders snel, volwaardig en duurzaam meedoen aan de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk.

Door dit beleidskader uit te voeren voldoet Gemeente Het Hogeland aan de eisen die de nieuwe Wet inburgering stelt.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

In het financieel kader van dit beleidskader zijn de financiële gevolgen weergegeven. Hier is toegelicht welke rijksmiddelen de gemeente ontvangt voor de dienstverlening aan statushouders. Ook zijn de te verwachten uitgaven beschreven.

7. Inbreng belanghebbenden

Het beleidskader is tot stand gekomen in samenwerking met netwerkpartners. Werkplein Ability speelt daarbij een belangrijke rol, aangezien zij een groot deel van de uitvoering op zich nemen en de regierol hebben.

In december is daarnaast de Adviesraad Het Hogeland gevraagd om indien mogelijk advies te geven op de uitgangspunten van het nieuwe beleidskader. De adviesraad heeft positief geadviseerd. Naar aanleiding van de opmerkingen is een aantal zaken in het beleidskader specifieker benoemd. Een voorbeeld hiervan is aandacht voor psychische klachten bij de brede intake. Waar mogelijk en relevant worden de opmerkingen van de adviesraad meegenomen in de uitwerking van de werkprocessen en de afspraken met ketenpartners. Daarnaast hebben we aangeboden om begin 2022 een bijeenkomst te organiseren om de adviesraad bij te praten over het beleidskader en de uitwerking hiervan in de uitvoering.

8. Vervolgtraject

8.1 Uitvoering

De partijen die een rol hebben in de dienstverlening aan statushouders, zoals Werkplein Ability en Vluchtelingenwerk Noord Nederland voor de maatschappelijke begeleiding, werken aan de uitvoering van het beleid.

8.2 Tijdsplan

Het beleidskader wordt vastgesteld voor de periode van vier jaar, vanaf 2022 tot en met 2025.

8.3 Communicatie

Begin 2022 organiseren we een bijeenkomst met alle netwerkpartners betrokken bij de dienstverlening aan statushouders. Daarin presenteren we het nieuwe beleid en de aanpak van Team Statushouders van Werkplein Ability. Op deze manier communiceren we het nieuwe beleid met iedereen die zich inzet voor statushouders.

Statushouders zelf worden geïnformeerd over de dienstverlening op basis van dit beleidskader middels de brede intake. Die vindt plaats aan het begin van het traject zodra de statushouder in beeld komt bij Werkplein Ability.

Tenslotte publiceert gemeente Het Hogeland een persbericht zodra het beleid is vastgesteld.

8.4 Evaluatie

De Wet Inburgering is een nieuw stelsel waarbij het belangrijk is om tussentijds te evalueren. Daarvoor is nauw contact tussen beleid en uitvoering. Jaarlijks wordt ambtelijk gekeken naar de gestelde doelen en behaalde resultaten. De financiële dekking wordt daarbij ook gemonitord. Indien nodig wordt tussentijds bijgestuurd. Via de Monitor Sociaal Domein wordt uw Raad geïnformeerd over de voortgang en resultaten van de dienstverlening aan statushouders.

Zodra dit beleidskader afloopt wordt een uitgebreide evaluatie gehouden waarin de doelen en resultaten worden gemeten. Dit vormt de basis voor opvolgend beleid.

Bijlage(n):

Beleidskader 'Statushouders in Het Hogeland'

Achterliggende documenten:

n.v.t.

Winsum, 25 januari 2022

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding